

Увага скарыстанню вопыта!

У адным з папярэдніх нумароў газеты „Чырвоная Зямля“ быў надрукован допіс, які амаль што прайшоў міма увагі чытачоў.

А між тым, гэты допіс, пад назвай „Скарыстанні вопытаў задубскіх комсамольцаў“, апавядае аб адной, з надворнага выгляду звычайнай, але па сутнасці вельмі важнай справе: аб умелым, карысным і разумным скарыстанню вопыту саюзнай работы.

Пытанне гэта—аб скарыстанню вопыту—ня новае, але аб ім трэба гутарыць, на яго трэба звяртацца асабліва ўвагу, бо ў гэтых адносінах мы пасьпехамі пахваліцца ня можам.

Адзін з найбольш багатых крыніц абгаворвання вопыту бізуюмоўна зьяўляецца наш друк, нашы газеты.

Мала-стахаўская ячэйка, Барысаўскага раёну паказала лепшы прыклад скарыстання матэрыялаў друку. У „Чырвонай Зямлі“, на працягу месяца, зьявіліся матэрыялы аб рабоце Задубскай ячэйкі, Магілёўскай акругі—адной з лепшых у Беларусі.

І вось мала-стахаўцы, на падставе вопыту Задуб'я, распрацавалі дасканалы пратэстычны план сваёй работы, уключыўшы ў яго шэраг такіх пунктаў, як стварэнне малоч-

нага, мелірацыйнага і інш. таварыстваў.

Характэрна адзначыць, што мала-стахаўцы ня толькі ўзялі прыклад у задубцаў, але і перанялі іх упартасць і энэргічнасць.

Вось гэтыя дзве якасці—уменье прыкмеціць цікавы і патрэбны вопыт і уменье аўладаць, прыстасаваць яго—нам і патрэбны ў гэтай сыстэме саюзнага кіраўніцтва. Трэба ня толькі зрабіць штосьці цікавае, але і трэба і замынацца ў сябе, як ранушкі, а падагульваць, распрацаваць усе цікавыя пачынанні.

Трэба толькі вітаць, што Смалевіцкі райком пачынае выдаваць сшыткі—зводкі вопыту, якія будуць рассылацца па ячэйках раёну, што Менскі горрайком распрацаваў і разаслаў усім ячэйкам цікавую мадэль (форму), як складаць планы і г. д. Але, на вялікі жаль, трэба прызнацца, што „і г. д.“ („і гэтак далей“) зусім не адзначае таго, што ёсць шмат прыкладных райкомаў, альбо ячэек, дзе добра пастаўлена абгаворванне вопыту. Вопыт у рабоце комсамол мае добры і багаты, але, да гэтага часу ён „падобен да нераспрацаваных наштоўных залужаў.

Увага скарыстанню вопыту! Мала-стахаўскія комсамольцы не павінны быць выключэннем!

За ленызм, супроць раскольнікаў.

Сходзі партыйнага актыву маскоўскай і ленынградскай арганізацый з'явіліся аб'явы аб аднагодоваму ЦК і ЦКБ.

Абодва сходы абвясцілі сябе спадарнімі і пазіцыяй нашага партыйнага кіраўніцтва, па-большаўскаму падтрымалі, а наводнім опозіцыі, якая абвясцілася, з усяй рызыкай асудзілі.

Некалькі тысяч перадавых партыйцаў Масквы супроць трох опозіцыянаў, і некалькі тысяч лепшых актывістаў Ленынграду супроць двух опозіцыянаў „індывідуумаў“,—гэтыя вынікі галасавання сходаў актыву.

Іны паказваюць ленынскую моц і агульнасць нашай партыі, не жалезную волю да адзінства. Іны лішні раз падкрэслівалі бязнаходнасць тропіцкіх „мечты“ аб масках.

Усе спробы выступленняў опозіцыі ў партыйных масках, і па актывах і на ўзроўнях скончыліся для іх поўным паразам.

Нельга-ж на манер „Социалистического Вестника“, лічыць „маскавыя пасьпехам“ опозіцыі антыпартыйную демонстрацыю на прароце Ярэскаўскага ваяводства!

Сыстэматычны права опозіцыі на масавых столах партыі ніколі не выпадае і зусім ня дзіўна.

Што такое тропіцы,—партыя назвала вельмі добра і ўсебакова. Ініцыятывы „курсы“ опозіцыі,—партыя знала адточана разглядаць.

Іх сацыял-дэмакратычны ўхл, разпінваючыся, пераарастае ў шчырахоўшчыну, партыя ўбачыла выдывочны.

Што т. Троцкі „вынуўся“ да менш-

наму, і што т. т. Зіноўеў і Каменев па-губілі былі „прынцыпы“ і пастараліся памылаць, якую яны зрабілі дзесяці год таму назад,—гэты тэксас стаў усім вядомым.

На дзіўна, што Каменев, былы старшынскі Маскоўскага савету, сустракаў Маскоўскі партактыв так, як сустракаў раней Маскавет нешчыўкаў.

На дзіўна і тое, што на галасаванні ўсе старшынскі т. т. Еўдзімава і Бакаева, супроць двух галасоў опозіцыі выразае дзесяці тысяч рук ленынградскіх камуністаў.

На маскоўскім партактыве Каменев кідаў смеху партыі словы аб „блуднай-насьці“ партыі ЦК і яго барацьбы супроць опозіцыі.

Надта дзіўны атрымаўся вынік, калі так. Каменев вучыў „ідэянаў“ найбольш сымпатычным балашанікам Масквы.

„Ідэяны“ тав. Каменев, які „ідэяна“ падпарадкаваў Троцкаму пасля таго, як гады старання запэўніваў партыю, што Троцкі—мешанік; „ідэяна“ бліжэйшым у „ідэянаў“ Рут-Фішар—Маскоўскіх, „нічога агульнага“ з ленынізмам.

Надта дзіўны атрымаўся вынік, калі так. Каменев вучыў „ідэянаў“ найбольш сымпатычным балашанікам Масквы. „Ідэяны“ тав. Каменев, які „ідэяна“ падпарадкаваў Троцкаму пасля таго, як гады старання запэўніваў партыю, што Троцкі—мешанік; „ідэяна“ бліжэйшым у „ідэянаў“ Рут-Фішар—Маскоўскіх, „нічога агульнага“ з ленынізмам.

Няхай сходы актываў Масквы і Ленынграду зьявіліся перадаварамі для опозіцыі. Воля лепшых балашанікоў чырвонай сталіцы і гораду Ленына вымушана аскарава: тысячы супроць аднаго!

Дадзім бязьлітасны адпор.

Рэзолюцыя аб'яднанага паседжання бюро ЦК ЛКСМБ і Бюро Менскага акругоўнага ЛКСМБ.

Бюро ЦК ЛКСМБ і бюро Менскага АК ЛКСМБ, абгаворыўшы на сумесным паседжанні настановы аб'яднанага пленуму ЦК УсеКП і ЦКБ аб выключэнні т. т. Троцкага і Зіноўева са складу ЦК УсеКП, поўнасьцю далучаюцца да настановы аб'яднанага пленуму.

Уся партыя і ЦК УсеКП неаднократно заклікалі, папараджалі, патрабавалі ад ліквара опозіцыі, каб яны супынілі сваю фракцыйна-раскольніцкую дзейнасць. Опозіцыя, не лічыўшыся з гэтымі дапаказанымі заклікаў і патрабаванняў, усе гэтыя, не большавіцкія ЦК. Паміжым са сваёй уласнай абавязанні ад 8-га ліпеня, лідэры опозіцыі прыступілі да лічбы больш умяцэння раскольніцкай работы, стаяць на шлях стварэння новай Троцкецкай партыі, падпольнай работы супроць ЦК УсеКП. Напачатку настановы аб'яднанага пленуму ЦК УсеКП і ЦКБ аб выключэнні т. т. Троцкага і ЦКБ.

Мы—за аблігацыю!

Вясковыя ячэйкі Аршаншчыны дрэнна папулярызуюць пазыку індустрыялізацыі сярод сялянства. Пазыка на лінкоры „Парыская Комуна“. Чарэйскія комсамольцы ўсе падпісаліся на пазыку індустрыялізацыі і прыцягнулі беспартыйную моладзь.

Як комсамалец Ленынскі агітуе ля маркамфінаўскага тэлефону.

Вясковыя ячэйкі, папулярызуйце пазыку!

(Аршаншчына).

Яшчэ да пачатку кампаніі падпіскі на пазыку індустрыялізацыі ўсе прадаўжальцы Воршы былі прымацаваны да крыдэтных таварыстваў і банкаў. Апошнія кіравалі ўсёй работай па рэалізацыі пазыкі на прадаўжальствах. Абвешчаны тэсма акруговы конкурс на лепшы сельсавет па распаўсюджванню пазыкі індустрыялізацыі.

Кампанія падпіскі на пазыку ў Воршы ахоплена 55 устаноў і прадаўжальстваў, з колькасцю 2250 чал. З іх да 26-га кастрычніка падпісалася 1409 чал. на суму 22.975 руб. Профсаюзы закупілі для сваіх сельсаветаў аблігацый на суму ў 10.000 р.

Сярод саматужнікаў распаўсюджана аблігацый на 1.000 р. Усяго па акрузе рэалізавана пазыкі на 61.195 руб. з іх 26.185 р. падае на раёны.

Трэба адзначыць, што раённы камітэ па распаўсюджванню пазыкі яшчэ не разгарнуў яе сярод свабоднай работы. Пазыка пакуль што зусім слаба прасцінула ў вёску. На чаючы і вясковыя комсамольскія ячэйкі ў гэтых адносінах. Трэба ячэйкам прылажыць усе свае сілы дзеля папулярызавання пазыкі сярод сялянства і асабістым прыкладам шырока прасунуць пазыку індустрыялізацыі ў вёску.

М. З.

Агітатар па тэлефоне.

(М. ЛЮНІ).

У гэты дзень тэлефон пазыкавага аддзела Наркамфінаўскага беспартыйнага. Прапачы тав. комсамалец Ленынскі ўжо з раённым рэдактарам на сталі, калі тэлефоннае апарату.

— А хто? Другая асоба? Ну, а ў нас з рэалізацыі пазыкі?

— Падзін чалавек не адпісваўся? Дзяўчо, браточкі. Трэба падзінваць!

Тав. комсамалец пачаў кампанію і ў гэты момант.

— Дзяўчо 2-я хвілінка, хімічна-або, нумары 6-й формы, вядома „Наркамфінаўска“.

Ін тэксма Ленынскі запамінае, што трэба падпісвацца, што вядома, маскоўскі і абавязна трэба падпісвацца за работу. Но падпіска па гэтых урадзтвах—на вядома.

А зараз Ленынскі кагосьці пахваліў.

— Акраф? Падпісваўся 98 проц. аўтачых на 2000 рублёў.

Добра! Хутка запінае ў калітрат.

— Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

Там, аўтачыхаў яшчэ дзеш. Супра-пачынаў, усе, як лінкі, падпісваўся на пазыку ў разліку 40 проц. свайго заробку.

„На індустрыялізацыю мы павінны аддаць усё“.

Заклік Саюзнага Ураду па падпіску пазыкі індустрыялізацыі не прайшоў і міма чырвона-фіялетавага аддзела комсамолу Беларусі лінкоры „Парыская Комуна“. Комсамол яны задачы і значэнне гэтай пазыкі. Падобныя вынікі да 4.790 руб. А гэта ня мала. Пазыка індустрыялізацыі—наш сававыглядны політычны аякшан. Мы яго вытрымалі.

Нельга не згадаць і адным з найбольш прыхільна. Машыніст Домбрак і электрык Сяміроў—абодва рабочыя, абодва актывісты—гэтымдзін працаўнікі. Першы падпісаўся на 600 руб., другі на 325 р.

— Мы зараз у грошах асобнай патрэбы ня ведаем. Раёнаўцы зны патрэбы. Мы рабочы і прамысловодцы нам родныя. На іх абудаванні—мы павінны падаць усе, што можам.—Вось іх адна з пытанняў: чаму так многа?

Гэты прыклад павінны ведаць нашы шэфы—комсамольцы Беларусі, на гэтым прыкладзе мы павінны вучыцца як адоўжваць задаткі Кагорнічкіна.

Многі Чырвоны флёт, моцна Саюзнае рэспубліка такімі Домбракамі і Сяміроўцамі. Раўнаважыцца на іх!

Настасовіч.

За комсамольцамі і беспартыйнымі.

(Міастэчка Чарэй).

Комсамольцы Чарэйскай опажываючай коопэрацыі хоць атрымліваюць маленькую пэсію, але ўсе падпісаліся на пазыку індустрыялізацыі.

Гэтымдзін іх аблігацыі купілі і беспартыйная моладзь. Вяртае прыклад з чарэйскіх комсамольцаў!

М. Гурэвіч.

Дзядзька Простак паказаў прыклад.

(Старыя Дарогі, Вабруйшчына).

Рабочыя і служачыя нашых станцый усе як адны, падпісаліся на пазыку індустрыялізацыі.

Асабліва выніку сабе вартунык ставіць тав. Простак. Атрымаў ён усяго 28 рублёў у месяц, і ў гэтыхдзін па гэта набыў 26 рублёўна аблігацыю пазыкі.

Моладзі нашай станцыі трэба ўзяць прыклад з тав. Простак.

Нарока.

Чалавек з скептычнай ухмылкай.

Пашлі мы бадзёрым і шпаркім крокам. Нішто не магло перашкоджаць нашаму ўдзінку: ні туман—такі гэсты, што наперадзе можна было разглядаць толькі запіраныя зады аўтамабілі і сумныя хвасты адзіночкі конных кляз; ні влізарныя лужы, якія блішчалі на моставай, сумуючы ад сухіх нагах; ні тое, што мы абсалютна ня ведалі куды і чаго ідзем і ў памяці падаедава круціўся пучынінскі радок:

«Что день грядущий мне готовит?»

Усе гэта—дрэбязь. Мы ведалі аб адным: суботнік. Суботнік! Вы чуюе, які моц у гэтым слове? Суботнік—падкаўцаў ано саправада жыццёвай цішыні і свайго гамбокага сэнсу, мы былі ў гэты пахмурны вясенні дзень сто прапачынімі калектывістамі, рукі гэтых калектывістаў жаласілі, а вочы сьвяціліся святлым агнём героізму... Побач са імям ішла Поля—літвістка. На ёй—каронка непазнішчанае падліто, сярэд бледнага твару чырванее прастуджаны нос, ала сьмежа пераскакае праз лужы і, парушаючы дысцыпліну, ня можа стрымаць свайго архавлення, шапача:

— Вось гэта і разумою... Гэта абуджае, удымае... Ія тое, што які-небудзь сухі скок... Ах, як хораша!

Балёна зьявілася ў залу і стала. Перад намі раскінулася шырокае, цямнае колеру, поле, пад якім калыхаліся поўныя пахмы тунану...

— Што-ж мы будзем рабіць?

Адны казалі, што гэта пляц будучага ўніверсітэцкага гарадка і мы будзем закладаць фундамент (якая пачысна роля),

другія—што тут робіць скар і мы будзем садзіць дрэвы, трэція, з папулжым выгладзі, назважалі на вушка, што тут „скапія могілкі“ і мы будзем закопаць трупы без пары вагінушых коней... Давална нішто нічога ня ведаў. Прашла гадзіна—папушчэння і неахрылінага чакання. Нарэшце, зьявіўся кіраўнік і джэкі басам навед міу:

— Ёсць работа для 75 чалавек. Стройся!

Прадзешы праз дзірку ў плоце, мы апынуліся на другім баку ўжо вядомага поля. Далёка чуліся галасы. Гэта вакарчвалі сваю работу студэнты факультэту Права і Гаспадаркі, якіх мы прынялі зьмяніць.

Праўдасцым зьявіліся з работы па адным і такім групам апапарачных адспрачюнага апатыту—падкаўцаў па-кідваліся на іх з крыкам:

— Давай рыдзёўку!

Тыя, якому ўдавалася рабыць гэтае „аружжа вытворчасці“, закідалі яго на плячо і кідалі з падачынага сур'ёзным выгладзі.

Прыбавіла праз гадзіну—паўтары, калі да „працоўнага апатыту“ прыбыліся самы звычайны, усе ўжо мелі рыдзёўкі і дзесятнік панёў нас на работу.

А работа была такая: нашыя папарачнікі выкапалі влізарную канаву, якая будзе зьяўляцца мяжой для новых вуліц, што будуцца ў гэтым квартале. Наша задача—зрабіць гэтую канаву з адкосам, араўніць і ачысціць.

Усе горада замахалі рыдзёўкамі. Хлапцы „саразлі“, а дзядзька выкідаў зям-

лю. Кіраўнікі, будучы вельмі ўпэўненымі ў грабавіх адоласнах прачётарскага студэнтства, не паказваліся аб т м, каб былі працягнуты вярткі, якія-б паказвалі, у якім напрамку трэба каліцца... І, кіруючыся ўласным „глазмерам“, мы арудвалі ў усях сіа, з гонірам, што на сярэзе ўдольнічаем у будаўніцтве таго сацыялізму, аб якім столькі булі і столькі чыталі...

Праўда, канавы чамусьці выходзіла крывы. Яна паўзла па полі, як дзіўна чарка з ніроўна разьбітымі часткамі доўгата цела... Адна частка—тоўстал, другая—тоўка, адна—простая, як страла, другая—вылізтая, як прывіла пазіна-нара... Дзесятнік бегаў ад аднаго вучастку да другога, неск дзіўна паглажаў вусы, часта кашалі і вынапта ухмылаўся... На сакреты ён паводзіў аднаго з актывістаў: заўтра прыдзецца пераконваць—вы ўжо дзеш наўчае...

ЧАМУ АТРУЦІЛАСЯ КОМСАМОЛКА НАЗЛОЎСКАЯ?

У Глушы, на шклянкой гуце імя Комінтэрну—у панстве сьлепаты і нядбайнасьці, у панстве безадказнасьці за ўмовы жыцця рабочых, у панстве п'янікі, карт, боек, хуліганства, чубараўшчыны,—у павуціне гэтых нядбайнасьцяў—атруцілася комсамолка-батрачка Анюта Назлоўская.

Назлоўскай быў дарагі комсамол, але ў ячэйцы яна, акрамя зьдэкаў, не знайшла ніводнага таварыша, ня чула ніводнага цёплага слова, якое памагло-б ёй перанесьці ўвесь той бруд, які і атруціў яе.

Мы патрабуем неадкладнага і дасканалага расьсьледваньня гэтай справы і прыцягненьня вінаватых да суровай адказнасьці.

Патрабуем суровае кары!

Шкляная гута імя Комінтэрну адчыняе перад нашымі вачыма такі малюнак, на які спакойна межа глядзець толькі задны вораг рабочай класу і яго камуністычнай партыі.

Адсутнасьць ілюзіяў аб жыццёвых умовах рабочых з боку адміністрацыі зьмяняла іх пад вайняй, дзе кожную секунду пагражае налетам, або сьмерцю. Адсутнасьць увагі да існуючага інтэрнату дало рошкіт у ім крадземаму хуліганству, якое даходзіць да самай адкрытай чубараўшчыны.

Нечалавечым адносінам майстраў да вучняў, зьдэкаў над тымі, хто прышоў на завод з вайны, хто на ўвесь гутарчына на панскі мову,—усё гэта прывяло да таго, што некаторыя хлапцы па некалькі дзён шукалі... бандаў, каб разам з імі адомасьціць майстраў.

Насупняныя п'янікі, лавкі, бойкі, карты, лото, акрышчаныя адным словам—«культура», атрымалі тут поўнае права грамадзянства і нічога даўнага і новага для заводу не ўважылі.

І гэта ў той час, калі хлапцы хочуць вучыцца, калі яны рушаць да ініцы, але ім у гэтым ніхто не дапамагае.

І вось на гэты завод прыйшла забітая батрачка, сьрата Анюта Назлоўская.

Не прынялі ў комсамол. Яна отала прыкладнай комсамолькай. Яна даражыла комсамолу.

Але што з гэтага? У ячэйцы Анюта не знайшла нічога добрага. У ячэйцы яна не знайшла ні аднаго таварыша, не чула ніводнага слова, ласкавага слова. У ячэйцы, які і на заводзе, не знайшла, зьдэкавалася, абзавіла «божай кароўкай», «нафігурнай» і «наладнай».

Пачаў у Анютай гуляць майстар заводзі. Пачаў ён не ўправаць выхадзі за яго за-

муж. Анюта згадзілася. Пасля гэтага ён не вёў.

Забітая, няспыненная, асьмелая, яна маючы нізку прытулку, сустракаючы і ў кожным комсамольцы толькі ворага, і які гуляўся над ёй без меры, Анюта знайшла выхад у вадзіным растворы.

А ці ня ганьбілі, неадпаведнае таварышча, калі ніхто не хацеў адравацца комсамолу, не хацеў адвезьці яе ў горад. А ці не ганьбілі ўсім тым, хто ня пусьціў да Анюты адзінока таварышу Лаўрановіч і хто за пазнаў яе з хараз лавічэй гэта, як прагу.

Вось адносіны, якія мы павінны агнём выпісваць, каліні АНСМБ заводу «Комінтэрн» Бабруйскай акругі да сваіх сяброў. Вось яе адносіны да гэтых чалавек у комсамолу, над павышэньнем якой бэда наша організацыя.

Замест чужых, чужых, таварышчэ адносінаў да комсамольцаў, за што мы штодзённа вьдзем упартую барацьбу, ячэйка «Комінтэрн» загравае, дазваляе да сьмерці нікім не падтрыманую Назлоўскую.

І гэта не адзіны выпадак на шклянкой гуце «Комінтэрн». Прачытайце старонку, яму ўважыце, што ён мае пэўную гісторыю самазаймаўства. На такім чорным фоне іншага і чужага не бачы.

Даводзіць аб гэтым да ведама і суду шырокай сацыяльнай грамадзянскай, яму патрабуем ад ЦКК-РС і прокуратуры самага безадказнага, самага дасканалага расьсьледваньня гэтай справы, так і ўвогуле заводу, абставіны якога—права да чубараўшчыны, бандызму, да самазаймаўства.

Мы чакаем прыцягненьня вінаватых да суровай адказнасьці.

І мы ўпэўнены, што гэта будзе зроблена.

Зьдэкаў ня мелі граніц.

Анюта Назлоўская прыйшла на завод у 1926 годзе.

Два месяцы яна працавала каля вэрштату «ладсобнай», а потым час была прыбіраўшчыцай мужыкоўнага агульнажыццёва.

Гэта было тое самае агульнажыццёва, дзе жыло 12 хуліганцаў, і якое отала віноўнікам сьмерці Назлоўскай.

Першы раз у сваім жыцці Назлоўская дэдавалася, што значыць быць «ня прыгожай дэкаўнай»...

«Хлапцы паважваюць толькі такіх».

— Аднаго разу прыбегла да мяне Анюта—какая Бараноўская, гаспадыня хаты, дэкаўная Назлоўская—і такая радавая, якой ніводнаго разу ня была.

— Цётка, заіскалі мяне ў комсамол. Каб я ведала, як добра: мяне навучаць чытаць, я буду на сходзі хадзіць, гаварыць...

Назлоўская анурава хадзіла на сходзі, заўсёды ўважліва слухала. Але ня было ніводнага сходу, на якім-бы ня зьдэкавалася над ёй.

— Гадзі... Гадзі... Божа кароўка прыйшла...

Анюта Назлоўская забавалася ў сваім кутку, дзе-б не на бачылі, і сьціскаў галаву, і сьціскаў зубы ад крыўды, прасоджвала да канца сходу.

Ёй, батрачцы, абрано, халасеа ўчыць хоць ад каго-небудзь адно лакавае, добрае слова. На сходзі ячэйкі, на рабоце ня адна дэкаўная на халаса гутарыць з Назлоўскай:

— «Наладная», «нафігурная»—гаварылі заводзікі дэкаўнай.

І неадпаведна Назлоўская дамоў, яна павяла цэлую ноч.

Часта Анюта гаварыла Бараноўскай:

— Цётка, ведаеш, сёньня я так наладнава, цэлы дзень плакала... Нічога ня было ў інтэрнаце, ніхто не перашкаджаў.

Назлоўская даражыла комсамольцам. Ёй, уойні павінтаў, адзінокай, на глядзачы на пераказнасьці зьдэкаў, было прыёмам адчуць сябе ў організацыі...

Яна ў комсамолу навучалася вывесьці дрымаўчай рукою кароўку і напрыгожыя літары, не навукаў расьпісвацца.

Вось Назлоўская ідзе на манэўры.

На манэўрах яна перакосіла нічэ бешэ зьдэкаўнай...

Уначы яна прыбегла да Фені Лаўрановіч, дэкаўнай, якая адна з усяго заводу гаварыла з Назлоўскай і з таварышом.

— Мая мілая Фенечка, усё панства, прапанаві сям'юна. Ты толькі адна са мной гаворыш.

Некалькі разоў яна прыбегла да т. Нахмані—дэкаўнага заводу, просічы перавесці яе ў жаночы інтэрнат.

Просьба заставалася просьбай...

Назлоўская пераносіла, які і раней, зьдэкаў 12 хуліганцаў...

З іх—Балаш—выклікае буру зьдэкаўна-дэкаўнай беспартыйных.

— Ён просіць у іх чарачкі. Нам ім, над яго комсамольствам, над тым, што ён прыняў на «дэкаўшчыну»,—хлапцы сьмяюцца.

«Якія вы самі»

Ічэйка аб гэтым ня ведае, ды і як ёй ведаць: калі выклікаюць каго-небудзь на бюро, і толькі досыць таму сказаць: «якія вы самі», як яго вышучаюць, ці прыняўшы нікай паставы...

Да мяне падыходзілі беспартыйныя (з гэтага інтэрнату) і абурэньні прычэлі:

— Пакажы нам, у нашай ячэйцы комсамольца, які-б ня піў, які-б ня гуляў, які-б зьдэкаўся добрым комсамольцам.

Пакажы, знайдзі...

Вынікам усяго гэтага, апаўдэкаўна офіцыяльна сводкі, дадзенай мне адміністрацыяй заводу:

Прагуляе. Комсамольцы. Беспартыйныя. Увогуле. Жывень. 12 ч. 39 ч. 51 ч. Верасень. 14 ч. 38 ч. 52 ч.

А ўсяго моладзі на заводзе—69 чал.

Лото, карты, бойкі.

Два словы аб «культуры»,—як тут гэта завуць.

На заводзе страшная разьвіта гульня ў карты і ў лото. Ставыцца і бліжэйшае таварыш «банкі». Былі выпадкі, калі ў лото за некалькі гадзін гульні прагулявалі ўвесь месячны заробак.

Тэс жыць і выхаваньне моладзі Глушы.

Хто вінаваты?

Анюта прыняла атруту.

Да Фені Лаўрановіч, былой работніцы заводу, а зараз прыкатчыцы мясцовай крамы ЦРК, Назлоўская прыйшла за укуснай эсэнцыяй.

Бутэзэтка каштавала 20 кап. Назлоўская ўзяла дзьве...

— Ты што, Анюта, травіцца лавіш?

— Не, мілая, ці мне сьвот няпрыгожы, або жыцьці ня ахвота. Хазяйка мая прасіла купіць...

Гэта была дзьве раківы бутэзэчкі, купленыя Назлоўскай месіч таму назад, і сьціскаў яе ўнутры.

Вечарам яна адвезла безе плазды і некуды пансла. У дзьве гадзіны пачы дэкаўны казі мужыкоўнага інтэрнату...

Раніцёў Бараноўская і суседкі ўчудзі стогны ў гушы. Белая, як сьвэ плазды, хістаючыся, вышла Анюта з гушы. Яна паднісла да сьцену і ўпала.

Жанкі, якія зьбегліся, нарэбілі крыку...

Назлоўскую ўнеслі ў хату і павалылі на лавку. Праз некалькі хвілін доктар рабіў першую дапамогу—ёй давалі аякі...

А праз паўгадзіны доктар т. Галубенкі, сакратар комсамольскай ячэйкі тап. Байначоў дапрашвалі Назлоўскую:

— Чаму атруцілася, Анюта?

— Не ратуеце мяне!.. Ня трэба. Фігура плаха! Жыцьці ня буду!

Гэта былі словы Назлоўскай, пасля якіх сакратар зусім спакойна пашоў дамоў. Зусім спакойна прыняў і завод гэтую вестку.

— Назлоўская атруцілася? — Ну і што!

— Сабаку—сабачая і сьмерць—кавалі хлапцы, у тым ліку і некаторыя комсамольцы.

Хутчэй-бы памерла.

Прыбегла доктар у вакном:—Тра-было каму-небудзь адвесьці Назлоўскую ў горад. Яе «на жал», у вакном усё было «занята». Там гаспадыня Бараноўская, работніца заводу,—зьявілася да сваіх таварышчэ і да комсамольцаў. Яны таксама адмовіліся.

Прыходзіўшыя, браагліва глядзелі на струнку крыві, што цякла з рота, адрачваліся і ўходзілі. Броў абавіла белы-белы кармуравы твар Анюты і завакалася...

Павезлі ў горад Назлоўскую Феня Лаўрановіч і Яніна Ваіцахоўская.

Вамі не на простым брудным возе, на якім равой везлі торф.

На спутаных кароўкамі драў, на разьдэгах і жалобіках гэта «паздва» разьдэла ў вакон зусім ужо аслабелую Назлоўскую.

У вакном былі ізаваўчаныя драбінцы, якіх іх не далі... Іх, высьцеленыя ўнутры акашнікам, нагла заіскаць сваёй крывёю Назлоўскай.

— Без расораў, хутчэй памер!—спакійна адказалі ў вакном.

Нядбайства доктара.

У горадзе Назлоўскай таксама дэкаўна блэкоў,—іх купіла на свае сродкі Феня Лаўрановіч.

Феня захавалася, бачычы пад'яйства, і малавуцінае раўнадушна ўрача Талачынскага.

— Доктар, трэба укус выкаваць. У мінулы раз пры мне Ваіцахоўскай выкавалі. Тады доктар Галынскі выражаваў яе. У адка на гэкія словы Лаўрановіч, Талачыніні запамтаў:

— Вы што, профэсарам будзеце?

Форатка і ясна. Пытаньне дало сябе адчуць. Феня адвэрнула і амакнула сьлязу...

Назлоўскай інаў дэкаўна блэкоў...

— Фенечка, табе ўсё раскажу... ня кідай мяне... жыцьці хачу... Фенечка, ня кідай!—крычала Анюта.

Хворую ўсе забылі.

Расьцерапан і вывешчана прыхада Феня на завод. Ні з ячэйкі, ні з комсамольцаў ніхто ня спытаўся аб Назлоўскай.

Толькі старыя кабеты прыбеглі да Фені, да начы гаварачы пра Анюту.

Феня вышла на работу. Дзень, што

яна патраціла, каб адвесьці Анюту, ёй залічылі за прагу.

Да Назлоўскай пастала Бараноўская. Увесь час Анюта прычала і клікала Феню. Дастаткова было толькі адчыніць каму-небудзь дзьверы, як ўскакала Анюта:

— Феня, ты?

І падла ішоў, абліваючыся крывёю. Яна білася ў сударгах, врывалася в ложка і выбіўшы шыбу пыскачала на вуліцу...

А ячэйка, заўком даўно махнула рукой... Нікому не патрабіваю, Назлоўскую забылі. Ніхто не натурбаваўся падамаўці аб ёй у райком. А сакратар партыі-які так мне заваў:

— Мы думалі, што яна выжыве. Адкуль мы ведалі, што яна памрэ, таму не паведамылі нікому.

13 дзён, якіх у страшавых мукх, сьнегах і брудзе правела Назлоўская, ніхто ня ведаў, што я ён.

Бараноўская прыхада за Феней, ёй офіцыяльна яваўлі:

— Паездзеш—уволім!—Так сказаў кіраўнікі коопэрацыі.

Тады Феня пабегла ў ячэйку, у вакном, дзе пад ёй толькі жартвала:

— Кінь, Фенечка, дурыць галаву, бэз цябе памрэ!

А ў гэты час крывёю і мітусілася Анюта. Яна малая прывезьці Феню. Ёй аднэй, сваёй адзінай падружа яна хацела нешта сказаць...

Вось што раскаваў хворы:

— Некакая адчыніліся дзьверы. Ускочыла Анюта, кінулася на шыю сястры міласэрды:—Феня, мілая, ты... потым адвэрнула—не, і напружыла рубашку, абліваючыся крывёю ўпала на падлогу.

«Культурны» адпачынак.

Так памерла Анюта Назлоўская, вандыкат ЛКСМБ, прыбіраўшчыца заводу імя Комінтэрну, нікому ня ськазаўшы прычыны прыняцьця атруты.

Апругом ЛКСМБ, у пяці кроках ад якога знаходзіцца больніца, райком партыі і комсамолу толькі тады, калі пасля 13-ціх дзённага мучаньня Назлоўскай больніца прыслала пісьмуку ў просьба пахаваць, даведаліся аб усёй гісторыі.

Галоўная віна, за сьмерць т. Назлоўскай, ляжыць на ячэйцы комсамолу, якая сваімі бяздушнымі, фармальнымі адносінамі затравіла прышоўшую на завод мнісьмённую, забітую батрачку.

На Назлоўскай хацеў жапіцца малады хлапец, майстар Завадзкі Адам. Ён упрашваў яе выйсці за яго замуж, аб чым расказала яна сваёй гаспадыні—Бараноўскай у тую-ж ноч.

І калі аб гэтым даведаліся хлапцы з апісанага вышэй інтэрнату, яны падчалі зьдэкаўнаца пад Завадзкім, кажучы аб дрэняй «фігуры» Назлоўскай і г. д.

Праведзшы аб такіх зьдэках, Анюта прыйшла дамоў і пачала плакаць. Завадзкі Адам парастаў з ёй гуляць. Яна даведалася аб самазайбоўстве Яніны Ваіцахоўскай і выпіла укуснай эсэнцыі.

Зараз нарокам хлапцы асьцярэжы гавораць аб Назлоўскай. Больш разоў я не дапытваўся аб ёй, мне адказвалі: «Памерла і усё»... Болей—ні слова. Завадзкі Адам адмаўляецца і ад таго, што з ёй гуляў.

Значыць тое, што хацела сказаць Назлоўская Фені Лаўрановіч, прымае ўжо больш вызначаны і пагражаючы для Завадзкага Адама характар.

Значыць, усцярэжыцца цэла так ці інакш высветліла-б прычыну самазайбоўства Назлоўскай.

А. Н.

Ва ўладзе нядбайнасьці, прагулаў і бясчынстваў.

У гуту грэцца.

Гуляе. Непра і дождж.

Завод ішоўці варчыцы зьдэкаўкі грахочах сьціскаў і дра ілак... Як прысмы на ў прыкрум дэкаўнаў, васьмёнышю поч убавічы сьціскаў агіно.

У гуту грэцца...

Пад пагрозай сьмерці.

Мы бжым на шаткі жалезных драбнах, пераскакаем зьдэкаўкі ямы, паллазім пад трубы гав-генератара і, нарэшце, сьціскаем пад вайняй.

Жыць «пад вайняй» значыць кожную ноч слазе ў несьцярпімай жары, валаючыся на трох дошках, якія пакадаваны на расналяньх цэглах.

Кожную секунду зьверху можа паліцца на сьпячага жьдэкае шкло, якое ці адразу заставіць сьціскаў сьціскаў, абварышыць цэла агнём, ці падвергне чалавеча мучэньням на некалькі тыдні—і пасля ўсяго—пусьціць па сьвёце калекай.

Кожную ноч сыплецца ўніз адкі паташ, які разьдэае скуру, які застаўляе сьціскаў вочы...

На гавіцы аднаго мэтру ідуць трубы гав-генератара. Трубы могуць узварэцца. Два тыдні таму напад ад напору газу адна з труб узварэлася. Труба лопнула недалёка ад сьпячых.

Так растуць і разьвіваюцца дзясціні хлапцоў, на маючы памашканьня для пачоўкі.

Аднй інтэрнат адчыляецца да Бастрычкіна. Ён разьдэкаў на 10 чалавек, будучы жыць—18, а астатнія 60—дэа хочаш—пад вайняй, на вуліцы...

Яны хочуць вучыцца.

А вучыцца неажа.

— Дзе сьціскаў палажыць?—Пад вайняй, на цэглах, каб ён згарэў, каб кожны праходзіўшы талтаў яго нагамі?

— Ды і запашта купіць?

На гэтых дзёх у хлапца ўкраў ўсю палучку: спэу, жарэ разьдэкаў цэла, дыбег у ўпаковачную і кінуўся на сьна. Устаў раніцёю, а грошай няма.

Не абучэньне, а зьдэкаў.

— Кваліфікуець пасі!

— Так вьдэкаў, што боляю сьціскаўца сьціскаў, што зьдэкаў сьціскаўца кулакі.

У абэд, калі адвэдэ майстар, яны «падсобныя рабочыя»—падросткі падбгаюць да вэрштату, банзэліва аглядаючыся на бакох, прабуюць зьдэкаў бутэзэчку.

Часта маладыя рабочыя—мастры робяць выглед, быццам яны нічога ня бачаць.

Хлопцы рад зьдэкаў першую шкляну, ён пшумела зьдэкаўцае шкло, старанна дзе і папручае но ў руках. Тым часам

майстар, даўшы сваёй ахвары на-сладзіцца некалькі хвілін, пакуль яна ў гарачай стараннай рабоце забудзе пра небясьпеку, падыходзіць да яе, набірае вядро сьціскаўнай вады, і калі хлапец павэрэваецца за шклом да гарачай вайны, ён аблівае яго пад крык спужаўшага і рогат астатніх.

Яны хацелі стаць бандытамі.

Да мяне падшоў невадкі хлапец—былы беспартыйны і кажа: «такіх, як я, за тое, што мы з вэйкі, за тое, што мы гаворым не «

